

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Partisan

26

Udgivet af
KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Nr 6.

Juni 1948

3. Aargang

Indhold:

Før Sachsenhausen-Fange
Nu Norges Udenrigs-
minister

★

Bernadotte om Helte
uden Glorie

★

Leder (Side 89):
Kan Gidselhenrettelser
forsvares?

★

Partisan og Samfund

★

Forsiden:

Belgiske og franske Partisaner
holder Stævne
i Ardennerskovene

Haderslev

Aksel Nielsen

Garn og Trikotage

Telefon 2909 — Haderslev

Haderslev Klædefabrik

M. Schaumann

Odense

Hagen & Sievertsen A/S Odense

Horsens

Horsens Jernstøberi

Kaminer - Kakkelovne

Arbejdernes Fællesbageri A/S

Horsens

Nykøbing F.

 I. B. Bruun & Søn A/S

 Nykøbing F.

FYENS STIFTS SPAREKASSE

Oprettet 1832

Odense

Aggerbecks Læber

Koncentrationslejr fange i godt to Aar — nu Norges Udenrigsminister

Halvard Lange om Fangenskab og Tysklands Fremtid

Norges Udenrigsminister talte ved det store Folkemøde paa Fælleden Grundlovsdag.

Jeg traf ham lige efter, at han havde talt til den mægtige Forsamling, og Samtalen kom ganske naturligt til at dreje sig om den Tid, vi boede sammen i de dansk-norske Fangeblokke i Sachsenhausen — og om Fremtiden.

— Vi er jo nu fire Sachsenhausenkammerater, der er Ministre i Norge: Einar Gerhardsen, Niels Langhelle, Svend Oftedal foruden mig selv, indleder Halvard Lange, saa man maa sige, at Sachsenhausen ligger ret fint i Placeringen i Norge nu efter Krigen.

— Kendte I fire hinanden, før I kom til Lejren?

— Aa, jo da. Vi kendte hinanden

ret godt fra Partiarbejdet derhjemme, men Livet i Lejren knyttede os nærmere sammen i et nært Kammeratskab. Jeg kom til Sachsenhausen i Februar 1943, og jeg var der indtil vi blev hentet af Svenskerne og bragt til Neuengamme.

— Har du været i Sachsenhausen efter Befrielsen?

— Jeg har slet ikke været i Tyskland efter Kapitulationen.

— Tænker du ofte paa Fangelivet, eller lader du det gaa i Glemmebogen?

— Da jeg læste Odd Nansens Dagbog paa de tre Bind, genoplevede jeg det altsammen, hver enkelt lille og stor Oplevelse, og vi har allesammen godt af at blive mindet om det, vi har været igennem.

— Der er saa mange, der forlanger, at vi skal glemme.

— Nej, vi skal ikke glemme.

— Naar vi ikke skal glemme, hvordan maa vi saa se paa Tyskland i Dag og i Fremtiden?

— At vi ikke kan og ikke vil glemme, betyder jo ikke, at vi ikke vil hjælpe det tyske Folk til at finde en Løsning, saa det kan leve frit.

Vi maa blot sørge for, at dets Udvikling til Frihed foregaar under Kontrol.

En saadan Kontrol udøves sikkert bedst af Okkupationsmagterne, og det vil nok være nødvendigt at opretholde Okkupationen endnu en god Tid.

Jeg tænker mig, at den tyske Handel og Industri kan og bør ophjælpes, men vi maa blot sørge for, at Produktionen vil komme Freden til Gode, saa den nye tyske Industri ikke kan komme til at tjene Krigsformaal.

— Er Retsopgøret afsluttet i Norge?

— I Hovedsagen. Dog er der enkelte store politiske Sager tilbage endnu samt Opgøret med nogle af de store økonomiske Landssvigere. Det vil nok tage nogen Tid endnu inden disse Sager kan afsluttes.

— Er du tilfreds med Retsopgørets Forløb?

— Stort set ja — Retsopgøret har blot taget langt længere Tid, end vi havde haabet.

Men det er nok godt saa, for da er der ingen, der bagefter kan komme og sige, at ikke alle Lovens Former er blevet respekteret.

— Hvormange Dødsdomme er der faldet?

— Der er eksekveret omkring 35, og vi vil vel komme op paa ca. 75. Dødsdomme ialt, men det er ikke sagt, at de alle vil blive eksekveret.

— Hvordan er Situationen for den norske Fangeforening?

— Norsk Fangesamband har nu løst sine Opgaver, og vi har derfor vedtaget at ophæve Foreningen.

Vi havde stillet os som Maal at udvirke, at Samfundet yder Hjælp til alle, der havde varigt Mén af Interneringen og til de Efterladte, Børnene og Enkerne — og dette Arbejde er nu tilendebragt.

Derefter vil Kammeratskabet fra Fangetiden blive fortsat i de forskellige Fangeklubber, der viderefører Kammeratskabet fra de forskellige Lejre og Fængsler.

Johns. Fosmark.

Krigens Helte uden Glorie

Ny Bog af
Folke Bernadotte

Brandenburger Tor efter Befrielsen

Folke Bernadotte:
Mennesker jeg mødte.
Paa Dansk ved Astrid
Ehrencron-Kidde.
Kr. 7.00. Gyldendal.

Blandt de mange Navne, som Krigens gjorde kendt ud over Jordens Kreds, er der faa, der lyser med varmere Glans end Greve Folke Bernadottes, der har faaet fornyet Aktualitet gennem hans Udnævnelse til Mægler i Palæstina. Ogsaa i Danmark tænker mangfoldige Mennesker med Taknemlighed paa den humanitære Indsats, han øvede og som reddede saa mange danske Liv.

Paa sine Rejser traf han Forgrundsfigurer i begge Lejre, men, som han selv siger, det er ikke om dem, han fortæller i sin Bog. Det er Krigens Helte uden Helteglorie. han skildrer — Mennesker, hvis Navne han ikke altid kender, men hvis Indsats har gjort et uudsletteligt Indtryk paa ham. Det er Kvinder som vor egen Admiralinde Hamerich eller en ukuelig polsk kvindelig Fange, en ung svensk Sygeplejerske, en Societetsdame i Ravensbrück, Fyrstinde Sapicha, en gammel Englænderinde, og det er Mænd som Professor Seip, en russisk Læge, en dansk Læge og mange flere.

„Mennesker jeg mødte“ er en gripende og samtidig opløftende Bog at læse — gripende gennem de Skæbner og Tildragelser, den saa livfuldt skildrer, opløftende, fordi den viser, at selv under de sværeste For-

hold er det muligt for Mennesker at holde sig ranke og bevare Viljen til at ofre sig for andre.

Som Eksempel paa et særlig interessant Kapitel i Bogen gengiver vi Bernadottes Skildring af to Nordmænd, vi alle bør kende.

I Februar 1945 kom jeg for første Gang til Berlin for at søge en Sammenkomst med Himmler og, om muligt, opnaa hans Tilladelse til at overføre alle norske og danske Fanger fra Koncentrationslejrene til Sverige. Først diskuterede jeg imidlertid disse svenske Røde Kors Planer med nogle Nordmænd i Berlin, som gjorde alt hvad der stod i deres Magt for at hjælpe deres Landsmænd i de tyske Fangelejr. Professor Seip kendte jeg i Forvejen af Navn, ligesom enkelte af de andre, men der var en i Selskabet, som var mig ubekendt, en ung Mand i upressede Benklæder og en slidt, graa Uldtrøje, og som jeg straks lagde Mærke til. Det var Udtrykket i hans Ansigt, der fængslede mig. Jeg kunde se paa Seip og de andre, at de fandt Planen for dristig til at have nogen Udsigt til at lykkes, men vilde blot ikke sige det. Men saa sagde Manden i den graa Trøje:

„Jeg har et andet Forslag — hvis Jeres Plan skulde slaa fejl. Kunde vi ikke foreslaa, at i det mindste alle skandinaviske Fanger blev samlede i een Lejr, hvor Røde Kors siden kunde holde Øje med dem og være ved Haanden for at beskytte dem, hvis det gjordes nødtigt?“

Den unge Mand med det brændende Udtryk i Blikket var Doktor Heger, og dette Forslag var saa godt som det kunde være. Han skulde blive til endnu større Hjælp i de kommende Maaneder og hans Forslag blev ganske rigtigt det eneste, som jeg under min første Sammenkomst med Himmler kunde faa denne til at gaa ind paa. Under dette Besøg i Berlin traf jeg ogsaa en anden Nordmand, som kom til at spille en meget vigtig Rolle under Arbejdet med at befri disse arme Fanger. Hans Navn var Pastor Svendsen og jeg fik at vide, at han for et Par Aar siden var blevet taget af Gestapo og indespærret i en Koncentrationslejr i Tyskland. Han var imidlertid senere blevet løsladt; men i Stedet for at rejse hjem og se at komme lidt til Kræfter efter de udstaaede Lidelser, var han blevet i Tyskland. Han havde sat alle sine Kræfter ind paa at hjælpe de Landsmænd, der endnu befandt sig midt i de Rædsler, som han selv havde ladet bag sig. Og i de Maaneder, der nu fulgte, var han utrættelig i sin Virksomhed for Fangerne.

Jeg havde ogsaa i Berlin forhandlet med den tyske Indenrigsminister om at faa den svenske Hjelpeaktion udstrakt ogsaa til Skandinaverne i de almindelige tyske Fængs-

Den norske Sømandspræst Pastor Svendsen, Hamborg, der reddede mange, der »var glemt«

ler og Tugthuse. Efter en Del Vanskeligheder og Snakken frem og tilbage opnaaede vi omsider den ønskede Tilladelse. For saa vidt var alt vel, men det viste sig snart, at det var en ganske anden Sag at faa de lokale Fængselschefer til blot at indrømme, at de havde nogen skandinaviske Fanger i Forvaring. Og her var det, at Pastor Svendsen gjorde sin Indsats. Ledsaget af en tysk Politi-Officer begyndte han en Runde til de forskellige Fængsler og med det gode eller det onde, med stor Diplomati og et aldrig svigtende Mod fik han de overordnede til at opgive Navnene paa deres Skandinavere og give os en skriftlig Tilladelse til at lade dem hente af en Repræsen-

tant for Røde Kors — hvilket sidste selvfølgelig var det vanskeligste af alt. Men Svendsen gav ikke tabt, førend han havde opnaaet, hvad han vilde hos Fængselsdirektøren. Jeg tør roligt sige, at et stort Antal afviste Fanger kan takke Pastor Svendsen for at de endnu er i Live. Havde han ikke været den Mand, han var, vilde de uden Tvivl være omkommet eller blevet henrettet under det tyske Sammenbrud nogle Maaneder efter. Og dette Arbejde paatog han sig frivilligt, den eneste Løn, han begærede, var at faa Lov til at hjælpe sine lidende Medmennesker. Jeg er glad og taknemmelig over at have lært disse to Nordmænd at kende og arbejde sammen med dem.

Natten mellem 20. og 21. April 1945 i Skoven ved Friedrichsruhe

Olav Holst skriver om Natten, da han og hans Kammerater laa ude i Skoven, Syd for Hamborg og ventede paa Hjemtransporten

Det er Nat — jeg ligger stille i mit Tæppe her i Skoven, stirrer mod det nyudsprungne, unge Bøgeløv foroven, ser de mange Stjerner Vrimmel paa den mørke Nattehimmel, hører Vindens Melodi hviske til mig: Du er fri!

Det er Nat — den første Nat hvor vi i Frihed — langt fra Fængsler — frit kan aande efter disse onde Mareridt af Trængsler. — Og vi er paa Vejen nordpaa, hjem til Livet, som vi tror paa. Ja, saa kom dog Stunden, som knap vi turde drømme om.

Det er stille — kun en Hvislen gennem Skovens Bøgekroner, nu og da den dumpe Torden i det Fjerne af Kanoner, og ved Daggry skal vi køre, saa skal Bilkolonnen føre os til Grænsen — til vort Land — det gaar over af Forstand.

Efter Lejrens Stank og Kaos: Skovens foraarsfriske Mildhed — den uvirkelige Venten — den forunderlige Stilhed, og det er som Nattevinden stryger ømt henover Kinden, glatter de forpinte Træk, visker alle Sorger væk.

Bag os ligger tunge Tider, men nu ser vi Mørket vige, vi er nu paa Vej mod Lyset, bort fra Undergangens Rige. Paa den nye Morgens Himmel blegner Nattens Stjernevrimmel. Hør, hvor Vindens Melodi atter nynner: Du er fri!

Olav Holst.

Hvert Menneske har en Kærlighed til Underet

Mac Arthurs Betragtninger

I glas og ramme over general Mac Arthurs skrivebord i Manilla fandt en krigskorrespondent nedenstående efter et digt af Samuel Ullmann:

Ungdom er ikke et Tidsrum, men en Sindstilstand en Viljens Anspændthed, en Fantasiens Bærekraft, en Følelsens Inderlighed, en Modets Triumf over Forsagtheden, en Eventyrlystens Sejr over Ønsket om Tryghed.

Ingen bliver gammel bare af at leve et vist Antal Aar. Mennesket bliver gammelt, naar det svigter sine Idealer. Huden faar Rynker af Aarene, men Sjælen faar Rynker af, at Begejstringen hensygnar. Det er ikke Aarene, det er Bekymring. Tvivl, bristende Selvtillid, Ængstelse og Mismod, som stækker Aandens Vækst og bøjer den mod Jorden.

Hvert Menneske, det være halvfjerds eller seksten, har inderst inde en Kærlighed til Underet, en andagts fuld Grebthed overfor Stjerneerne, et trodsigt Erobrermod, en barnlig Appetit paa nye Oplevelser, en Lyst til at nyde Tilværelsens Glæde og Spænding.

Du er lige saa ung som din Tro, lige saa gammel som din Tvivl, lige saa ung som dit Haab, lige saa gammel som din Haabløshed.

Saa længe dit Hjerte er i Stand til at modtage telegrafiske Budskaber fra Medmenneskene, fra Jord og Himmel, Budskaber om Skønhed, Glæde, Mod, Storsindethed og Kraft — saa længe er du ung.

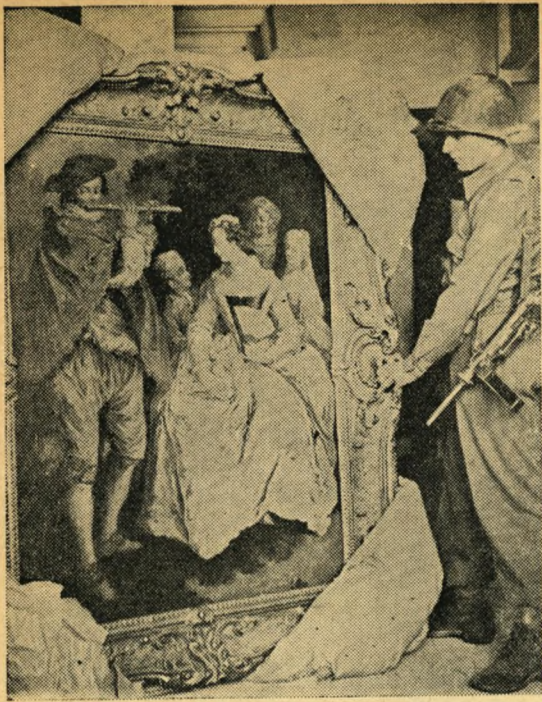
Naar alle Telegraftraadene er blæst ned, naar dit Hjerte er neddiset og oversneet af Kynismens og Pessimismens Is og Sne — saa er du gammel. Maa den almægtige Gud forbarme sig over din Sjæl.

Næste Nummer af »Pigtraad«
udkommer den 15. August

De hvide Busser i Vejle, klar til at gøre deres Indsats. Vognene blev sprøjtet i Løbet af Natten ved Projektørlys

Efter Befrielsen fandt amerikanske Soldater bl. a. i Bor-
gen Fussen i Østrig uhyre Kunstskatte, som Nazisterne
havde opmagasineret her. Det drejede sig om kostbare
Malerier og Juveler. Göring havde planlagt at ville ruge
over alle disse Skatte. De blev fotograferede, og Billeder,
der fyldte 12 Læderbind, blev overrakt Hitler.

Vejle

Aktieselskabet
De danske Bomuldsspinderier
 Vejle — Valby

Worning & Petersen
Vejle Sæbefabrik ^{A/S}

^{A/S} **Brødr. Brincker**
Greisdal Hammerværk
pr. Vejle

I Præsteforeningens Blad opfordrer en Indsender Præsterne til at omskrive Udtrykket »Land og Folk« i Kirkebønnen, for at undgaa nærliggende Misforstaaelser.

Pastoren standses ved sin Kirkedør, hvor en af Menigheden siger: Hør, De burde vælge nogle andre Ord i Bønnen efter Præken, Hr. Pastor.

De be'r jo meget kønt for den og den, for Kongens Raad og Folkets kaarne Mænd. Og det er ogsaa hyppigt, at det sker, at De for Land og Folk i Kirken be'r.

Det er et Udtryk, der kan misforstaaes. Der alt for nemt Associationer faas. Det let paa anden Vis udtrykkes kan. De hellere bør sige: Folk og Land.

Da Præsten op paa Prækestolen kom, han tænkte: Skal jeg lave Teksten om? Det tror jeg altsaa ikke, at jeg vil. For Land og Folk kan trænge haardt dertil.

(Berl. Tidende)

en Branner-Bog

Goebbels
DAGBØGER

»Goebbels Dagbøger er et Dokument af enestaaende og uhyggelig Interesse.«
 „New York Times“

»Goebbels Dagbøger er de mest interessante og afslørende historiske Dokumenter der nogensinde er udgivet. Der er ingen Tvivl om deres Ægthed.«
 „Daily Telegraph“

En sensationel Bog

446 Sider Kr. 16,50

Tysk Dokument over- rækkes Frihedsmuseet

Vi bragte i sidste Nummer den originale Ordlyd af det ejendommelige Dokument, hvori Direktøren paa „Blechbearbeitungswerk“ i Wittenberg truede danske Politifolk med Koncentrationslejr.

Disse var midlertidig i Arbejdslejr.

Dokumentets Original var hjembragt af titl. Reservebetjent Grosener Borgesen. Det er nu af Overpolitibetjent Georg Knudsen overrakt til Frihedsmuseet. Det var ogsaa Georg Knudsen, der stillede Dokumentet til Raadighed til Offentliggørelse i Pigtraad.

Efter Anmodning fra forskellig Side bringer vi her Dokumentet i Oversættelse:

„I nogle Uger har jeg nu haft Lejlighed til at betragte de enkelte danske Krigsfangers Arbejde.

Med en ringe Procentdel af Folkene er jeg arbejdsmæssigt tilfreds. Der er endog nogle imellem, der udfører deres Arbejde 100 pCt. i fuld Pligtopyldelse, men den største Procentdel af de danske Krigsfangers Arbejdspræstation er ikke engang 40 pCt. af et normalt Menneskes.

Jeg vil gerne benytte Lejligheden til indtrængende at henvise til, at jeg fra nu af vil lade alle saadanne Elementer, som opfatter deres Arbejde som Leg eller Pjækkeri, melde, og at jeg vil bringe de os til Raadighed staaende Midler — som bestemt ikke er behagelige — i Anvendelse. Endvidere er der den Mulighed, at den mindreværdige Arbejdskraft ved en Udsortering igen kan blive transporteret tilbage til Lager Buchenwald. Jeg henviser endnu engang særlig dertil, at jeg da vil overlevere disse Folk til Buchenwald som bevidste Arbejdsnægtere og Pjækkere. De der fuldbyrdede Straffe for den Slags Mennesker vil være Dem bekendt.

Jeg forlanger af et Folk som Dan-

skerne mindst den samme Arbejdspræstation som af de øvrige Krigsfanger, thi jeg kan ikke tro, at Danskerne skulde være et mindreværdigt Folk. Jeg haaber, at min Henvi- ning vil være tilstrækkelig, og fra nu af forlanges af alle Danskere en 100 pCt.s Arbejdsindsats og -Interesse.

Arnold Schleicher, Direktør
Blechbearbeitungswerk,
Lutherstadt, Wittenberg,
den 29. Januar 1945.

Mindestensafsløring den 29. August?

Bliver Monumentet over den ukendte Koncentrationslejr fanges Urne ved Helligaandskirken færdigt til Afsløring den 29. August i Aar?

Dette Spørgsmaal stilles jævnligt blandt Fangerne.

Professor Kaare Klint, der forestaar Arbejdet, stiler energisk imod, at Afsløringsdagen kan overholdes, men der har rejst sig adskillige Hindringer.

Man vil sikkert erindre, at Monumentudkastet over Urnekammeret er en antik Trefod, der foroven bærer en Skaal. I denne Skaal skal paa særlige Dage brænde en Flamme. Der tænkes paa Dagene 29. August 5. Maj og Juledagene.

Det var vort oprindelige Ønske, at det skulde være den evigt brændende Flamme, men dette vil forudsætte, at der føres et Gasrør op gennem Monumentet. Dette lader sig gøre, men der er den Skavank ved denne Ordning, at Flammen vil blive en stiv Gasflamme, hvilket har mødt nogen Modstand fra kunstnerisk Side, idet man hævder, at Flammen skal være levende og naturlig saadan at den soder.

Dette forudsætter, at Flammen brænder med Olie og dette kræver igen en ganske særlig Stenart, der benævnes Norsk Klæbersten.

Professoren har selv været i Norge for at udsøge den rette haarde Stenart, og der var givet Tilsagn om

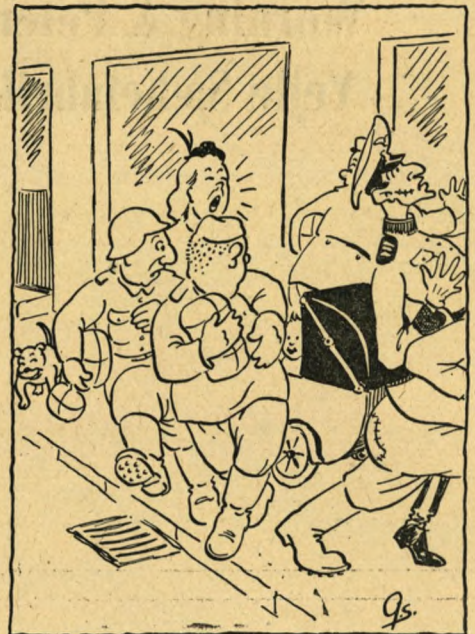
Levering, umiddelbart efter at Sneen var kommet af Jorden.

Hvad der volder Vanskelighed i Øjeblikket er, at man ikke har kunnet finde en tilstrækkelig haard Klæbersten.

Kender vi Professoren ret, vil han imidlertid ikke give op, før Opgaven er løst, og vi for vor Part haaber inderligt, at det vil lykkes ham at løse Opgaven, saa Monumentet kan finde sin Afsløring til den planlagte Dag, den 29. August — Frihedsbevælgens store Mærkedag.

Magiske Ord —

Lebensraum bitte!

Kort efter den 9. April 1940 kom Repræsentanter for Herrefolket vandrede gennem Aarhus Hovedgade — naturligvis spærrende hele Fortovet.

Bagved dem kom en Kone med sin Barnevogn — synligt rasende fordi hun ikke kunde komme forbi. Hun skaffede sig dog hurtigt Plads, da hun fandt paa at raabe: — Lebensraum bitte!

FRED. RASMUSSEN

CYKLEFABRIK CYKLER CYKLEDELE MOTORCYKLER SYMASKINER RADIO EN GROS

Pigtraad

Organ for
KAMMERATERNES HJÆLPEFOND OG
LANDSFORENINGEN AF
BESÆTTELSESTIDENS
POLITISKE FANGER

Redaktør:
Johs. Fosmark, Slagelsegade 9. 2., Øbro 8537.

Forretningsfører:
H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137 Charl., Ord. 5075.

Tryk:
Hak Jørgensen, Sturlasgade 14, Kbhvn. S.

Kan Gidselhenrettelser forsvares?

Nürnbergers amerikanske Militærdomstol har afsagt Dom i Krigsforbryderprocessen mod forskellige tyske Generaler.

I Dommens Præmisser kommer man ind paa Spørgsmaalet om Skydning af Gidsler, og det udtales, at dette ikke i sig selv strider mod Folkeretten, saafremt Skydningen anvendes som „en sidste Udvej” til Opretholdelse af Ro og Orden.

En overdreven og ikke-human Anvendelse af Gidselskydning maa dog betragtes som Forbrydelse, heder det.

Det forbyr os meget, at disse Betragtninger fremsættes af Folk, der gennem deres Arbejde har faaet et indgaaende Indblik i, hvor dumt Tyskerne bar sig ad i deres Krigsførelse.

At tage Gidsler er ikke nogen speciel tysk Opfindelse, heller ikke en speciel nazistisk Opfindelse, men der er næppe nogen krigsførende, der har anvendt Fremgangsmaaden i tilnærmelsesvis saa stor Udstrækning som netop Nazisterne.

Og hvad opnaaede de saa ved denne Form for effektiv Krigsførelse?

I Steinbecks „Maanen er skjult” er den psykologiske Skildring baaret af en meget fin Forstaaelse af nordisk Indstilling.

Den fredelige Befolkning i den norske Dal oplever pludselig en Dag Okkupationen. De er ikke straks aktive, men Tyskernes Regering og Blandten sig i alt muligt frembringer et Modsætningsforhold, der medfører Gnidninger, og for at gøre Indtryk paa Befolkningen skal Gidselhenrettelserne foregaa paa Byens Torv.

Resultatet bliver, at Nordmændene svarer med den aktive Modstand.

I Danmark var Gidselmordene en meget væsentlig Faktor til at skabe en enig og samlet Front mod Tyskerne, saaledes at Befolkningen ialtfald i Krigens sidste Aar var en Enhed.

Og som Gidselmordene tog til, voksede Frihedsbevægelsen i indre Styrke og i Popularitet i Befolkningen.

Ved Gennemførelsen af Gidselmordene opnaaede Tyskerne det modsatte af, hvad de havde tænkt sig. Saa-dan vil det altid være for en Okkupationsmagt i de nordiske Lande.

Men Gidselskydninger er ikke blot uklog Handling, de er ogsaa umenneskelig Handling.

Det ligger i Sagens Natur, at den, der kæmper, løber en Risiko. Det ved han selv. Det ved hans Medarbejdere, det ved alle hans Landsmænd. Bliver han ta-

get, vil ingen harmes over, at han straffes, men i mange Tilfælde derimod over Straffens Art.

Men naar sagesløs Person straffes, krænker det vore Retsbegreber.

Det er ingen Katastrofe at dø i Kamp for den Sag, man har kær.

Men der er noget oprørende uretfærdigt i dette, at blive pillet ud til Henrettelse, blot fordi en Okkupationsmagt har Brug for at gøre Indtryk paa det besatte Lands Befolkning.

Vi maa derfor baade af Fornuftgrunde og af følelsesmæssige Grunde vende os mod Tankerne om Gidselhenrettelser og med fuld Styrke slaa fast, at det er Dumhed og Umenneskelighed at bringe dem i Anvendelse.

»Frit Danmark« om Fremtiden

Delegerede paa landsmødet ønsker en fortsat aandelig kamp mod ethvert angreb, aabent eller skjult, paa de frihedsgoder og det frisind, der bør præge et Frit Danmark.

Vi vil modarbejde ethvert forsøg paa udenlandsk indblanding i indre danske forhold, (vedtaget med stor majoritet).

Frit Danmark har under et tre dages stævne paa Hindsgavl drøftet en række emner af samfundsmæssig betydning.

Der var enighed om, at landssvigerne efter afsonet straf retsligt og praktisk bør være erhvervsmæssigt ligestillede med befolkningen iøvrigt.

Frit Danmark gaar samlet ind for dansk støtte til det demokratiske Tysklands kulturelle genopbygning og søger at finde praktiske muligheder herfor. Det tilføjes, at der bør tilsikres dansksindede i Sydslesvig ret til uhindret udfoldelse af deres kulturelle, nationale og politiske interesser.

Man udtaler, at det er ønskeligt, at befolkningen klart faar opstillet de enkelte maal for landets genopbygning og gives mulighed for at vurdere berettigelsen af de dermed forbundne savn.

I overensstemmelse med sit formaal og inspireret af den nuværende internationale situation, fremhæver Frit Danmark atter betydningen af en mere saglig, grundig og objektiv oplysning om kulturelle, økonomiske og politiske forhold i udlandet, (enstemmigt vedtaget).

Dovl Branners Bøger

BENT DEMER

TOM

Een ud af Flokken

En Mindebog om Mandfolket, Kammeraten, Danskeren »Tom«, Josef Søndergaard, der satte Livet til ved Sprængningen af »Forum«.

Kr. 4,75

Ekstraordinær Generalforsamling

Københavns-Afdelingen af Landsforeningen af Besættelsestidens politiske Fanger holdt Tirsdag den 19. Maj ekstraordinær Generalforsamling

Ved Haandsoprækning vedtoges det med ca. 100 Stemmer mod ca. 80 at godkende de Bestyrelsesvalg paa den ordinære Generalforsamling, som Stemmeudvalget underkendte efter Generalforsamlingen. Der blev saaledes ikke Brug for de nummererede Stemmesedler, der var udleveret til hvert enkelt Medlem mod Afstempling i Medlemskortet.

To Medlemmer stemte imod, og adskillige undlod at stemme ud fra den Betragtning, at naar der ikke i Foreningen kan tages Afstand fra Begivenhederne i Tjekoslovakiet, kan man heller ikke tage Afstand fra, hvad der sker i Grækenland.

Da Aase Engholm og Krause har ønsket at fratræde Bestyrelsen, be-
staar denne derefter af: Karl V. Jensen, Wass-Møller, Lammert, Borg-
hild Andersen, Aage Christensen, Fro-
de Toft og Sulamith Choleva.

En Udtalelse om at udtale sig

Medlemmerne af Københavns afdelingen indenfor Landsforeningen af Besættelsestidens politiske Fanger tager til efterretning, at landsforenin-

gen paa sit 3. landsmøde i Horsens den 23 april 1948 „til trods for en uomtvistelig uenighed vedrørende udviklingen i Tjekoslovakiet“ har besluttet at fortsætte sit arbejde.

De københavnske medlemmer udtaler endvidere deres tilslutning til landsmødets resolution, der præciserer, at samarbejdet indenfor foreningen først og fremmest vil tage sigte paa løsningen af en række praktiske og konkrete opgaver, hovedsagelig af kammeratlig og humanitær karakter.

Endelig henstiller medlemmerne af Københavns afdelingen til saavel hovedbestyrelsen som de lokale bestyrelser ikke at fremsætte udtalelser paa foreningens og medlemmernes vegne om politiske spørgsmaal, naar ikke disse direkte kan afgøres ud fra vort fælles tværpolitiske standpunkt til begivenhederne herhjemme under besættelsen, med mindre bestyrelsen paa forhaand har indhentet et flertal af medlemmernes godkendelse af den paatænkte udtalelse.

Grækenland

Københavns afdelingen af Landsforeningen af Besættelsestidens politiske Fanger protesterer mod de talrige henrettelser i Grækenland blandt vore tidligere vaabenfæller i kam-

pen mod den tyske besættelse og blandt græske kammerater og lidelsesfæller fra tyske fængsler og koncentrationslejre.

Ikke mere Koncentrationslejre

Som svar paa landsmødets henvedelse til Dansk Røde Kors har vi modtaget følgende:

„1. Gennem de to sidste aar har der i det Internationale Røde Kors været forberedt en gennemgribende ændring af konventionerne særligt med henblik paa beskyttelsen af civilbefolkningen og politiske fanger under krig. I disse forhandlinger har Dansk Røde Kors deltaget og er saaledes paa linie med forslaget.

Sagen skal have sin endelige behandling ved konferencen i Stockholm, hvortil ogsaa de forskellige landes regeringer vil sende repræsentanter med forestaaende ratifikation for øje. Der er saaledes ikke tale om et særligt forslag fra greve Folke Bernadottes side, men om et princip, som forlængst har vundet tilslutning fra saavel Svensk som Dansk Røde Kors side.

2. Med hensyn til at bringe spørgsmaalet frem om afskaffelse af koncentrationslejre i lande, hvor man endnu anvender saadanne lejre som straffeforanstaltninger mod politiske modstandere, skal Dansk Røde Kors udtale sin fulde sympati hermed, men

samtidig pege paa, at netop jerntæppet mellem øst og vest vanskeliggør saavel en forhandling som en gennemførelse af nævnte forslag.

Med venlig hilsen
(sign.) Kai Hammerich.

Reform af Fængslerne

Fængselsdirektoratet har i et brev givet landsforeningen lejlighed til gennem et par repræsentanter at fremføre de tidligere politiske fangers synspunkter vedrørende de danske fængselsforhold.

Landsforeningen har derpaa nedsat et udvalg bestaaende af: Sekretær Johs. Ammundsen, Vicefængselsinspektør Paludan-Müller, Konsulent Knud C. Hansen, Direktør Karl V. Jensen, Landsretssagfører R. Prytz.

Udvalget har paataget sig at indsamle materiale om fængselsforholdene og har skrevet til alle de af landsforeningens medlemmer, der har siddet i dansk fængsel, og bedt dem fremsætte deres udførlige kritik. (Afdelingerne i Randers og Aalborg, som ikke har indsendt indmeldelsesblanketterne, bedes gøre en indsats for, at ogsaa deres medlemmer kommer til at deltage i dette arbejde). Udvalget har lejlighed til at supplere sig, hvis arbejdet gør det paa-krævet.

Odense

- - - køb det hele paa et Sted
— hos I. G.

I. G.-HUSET
ODENSE

Grundlagt 1892

HUSET FOR KVALITETSVARER

Først Offer for Hitler.

Nu Offer for Enhedspolitik

I en interessant Artikel om Universitetsvæsenet i Øst-Zonen skriver Informations Korrespondent Erling Bjøl bl. a.

Der er virkelig kommet meget frisk Blod til Berlins Universitet. Men Flertallet af Studenterne er næppe henrykte over den paagaende Politisering af Universitetet, som især er blevet tydelig i Løbet af det sidste Aar. Ved sidste Studentervalg kom kun 3 SED-Folk ind mod 29 fra de antikommunistiske Partier. Fakulteter som det medicinske synes ganske spærret for Indflydelse fra det ellers almægtige Enhedsparti.

Foraarets „Studenterskandale“ i Berlin, Relegeringen af 3 Studenter paa Grund af deres antikommunistiske Virksomhed, maa forstaaes paa Baggrund af hele Politiseringen af Undervisningsvæsenet, der dels har skabt Studenternes Uvilje mod Det socialistiske Enhedsparti, SED-Styret, dels overhovedet gjort det tænkeligt, at Studenter er blevet relegeret af politiske Grunde. Det generende for SED var, at to af de udviste var det, Tyskerne kalder „Ofre for Fascismen“ — og den ene af dem, Stolz, tilmed en af de omtalte Arbejderstudenter!

Det sker nemlig undertiden, at Arbejderstudenterne fra den russiske Zone pludselig viser sig at være Socialdemokrater, naar de godt og vel er kommet til Berlin.

Det er vanskeligt at bedømme de nye tyske Universitetsforhold med en skandinavisk Maalestok. Inden man fordømmer SEDs Undervisningspolitik, maa man frem for alt erindre, at de tyske Universiteter alle Dage har været stærkt politiserende, men hidtil med modsat Fortegn.

Hvem kan hjælpe mig til en Lejlighed?

Helst Østerbro eller Amager. Gerne Viceværts- eller Gaardmandsplads. Jeg er meget bekymret for at gaa Vinteren i Møde under mine nuværende Boligforhold. Jeg har et lille Værelse, der er meget fugtigt, og foruden ligger det mod Nord.

Jeg har Kone og et Barn paa 3 Maaneder. Jeg er ikke selv rask og jeg lider stadig af Følgesygdomme efter Opholdet i Tyskland.

Knud Jørgen Meyer,
Sonnerupsvej 71, Brønshøj.
Tidligere Sachsenhausenfange
Nr. 108863.

Fyns Stiftsbogtrykkeri og Reproduktionsanstalt

ODENSE

Svendborg

Svendborg litografiske Trykkerier

Stentrykkeri og Æskefabrik
Telefon 1815

Svendborg Amts Frugtsalgsforening

SVENDBORG

Skive

BØRGE HANSEN

OST en GROS

SKIVE

Anekdote fra PRAG

Denne lille Historie fortæller om en Side af de store Omvæltninger i Tjekoslovakiet

I Tjekoslovakiet fortælles følgende lille muntre historie:

En Borger i Prag skulde have nogle vigtige Oplysninger i et Ministerium beretter Berlingske Tidende og blev endelig stedet for Departementschefen, der imidlertid var ganske ude af Stand til at udtale sig om Sagen. Da Manden vendte sig om for at gaa, spurgte Departementschefen ham pludselig, hvor hans Tøj var fra — det sad saa godt! Manden nævnedes Navnet paa sin Skrædder — og Audiensen var forbi.

Derefter opsøgte Manden den Kontorchef, der havde med Sagen at gøre — men med samme absolut negative Resultat. Kontorchefen vidste intet, men da Manden gik, bemærkede han, at de Sko, han havde paa, var ualmindelig velsyede og bad om Navnet paa Skomagere, hvad Manden naturligvis gav ham.

Nede i Porten standsede Manden ved Portnerlogen, og da han saa nedslaaet ud, spurgte Portneren ham hvorledes Audienserne hos de store Mænd var gaaet, hvad Manden naturligvis skildrede. Portneren smilede og gav derpaa i en Haandevending Manden de ønskede Oplysninger. Paa Mandens forbavsede Spørgsmål om, hvorledes han kunde gøre dette, og til hans Bemærkning om de to Embedsmænds mærkelige Interesse for hans Tøj og Fodtøj lo Portneren.

— Det er ganske simpelt, sagde han. Departementschefen har været Skrædder og Kontorchefen Skomagere — og jeg er forhenværende Departementschef!

Hvidbogen:

En Ønskeseddel

Alle spørgeskemaer til koncentrationslejrvidbogen er nu udsendt. Yderligere skemaer kan stadig rekvireres paa landsforeningens kontor, Dr. Tværgade 7.

Desværre er svarene endnu ikke kommet i tilstrækkelig tal. Der

mangler saaledes især fra kommerater, der har været følgende steder: Alle Sachsenhausens arbejdskommandoer

Sangerhausen
Ravensbrück
Hannover-Stöcken
Meppen
Alt Garga
SS Baubrigade 5 og Soest
Osnabrück
Blumenthal
Bullenhuserdam
Wittenberge
Misburg
Goslar
Spaldingstrasse og Finkenwerder i Hamburg
Politiets udekommandoer samt fra alle fængslerne.

Kender I kammerater, der har været ovennævnte steder, saa faa dem til snarest muligt at indsende skemaet. Det er meget vigtigt, at faa saa mange svar som muligt. Endnu er indkommet ca. 300 svar, men 500 er et absolut minimum.

Et Forræderi uden Lige

Neuengamme-Transport. Vi stod opstillet i en af Blockgaderne et Par hundrede Mand fra forskellige Nationer. Overfor os var en Block — grønsort — ituslaaede snavsede Ruder. Der stod en Stank ud derfra af Forraadelse og Uhygge. Fra Vinduerne i denne Elendighedens og Haabløshedens Bolig stirrede mange Øjne paa os — tungsindige Øjne. I blege fremmedartede Ansigter.

Det var Jøder — unge Jøder, 16, 18, 20 Aar. Vinduerne var tæt besat med dem. De saa paa os, og vi saa paa dem og usynlige Bølger af Sympati strømmede til og fra os.

Hvad vilde der ske med os? Hvad vilde der ske med dem? Ja, for dem var Vejen sikkert afstukket — Tilintetgørelseslejren i Polen — Gaskamrene.

Et nyt Blad i Jødernes Lidelsehistorie. I snart 2000 Aar er der med blodig Skrift skrevet i den Bog. Et bundløst Dyb af Forbrydelser af navnløs Sorg og Gru — et Hav af Taarer er nedfældet i den. I Aar-

hundreder er Jøderne i saakaldte kristne Lande blevet forhaanet — mishandlet og indespærret som Dyr — er blevet tilsvinede og foragtede. Hvornaar er det nok? Hvornaar vaagner Menneskeheden op til Forstaaelse? Hvornaar vaagner Samvittigheden? Da Balfourdeklarationen skabte Haabet om, at Jøderne igen kunde faa deres Land tilbage, saa de der kunde genskabe den jødiske Nation, blev det hilst med Glæde af alle rettænkende Mennesker. Deres Trængselstid skulde nu være forbi. Fra Lande, hvor Jøderne i umindelige Tider var blevet behandlet som en Pariakaste — som Syndebukke for Regeringers reaktionære Politik med deraf følgende Progromer, hvor en ophidset, uvidende Bærme med Myndighedernes Velsignelse slagtede forsvarsløse Jøder — Mænd, Kvinder og Børn — strømmede de mod Palæstina — det forjættede Land. De modtoges af en fjendtlighedsindt Araberbefolkning, som i de mellemlyggende Aarhundreder havde vundet Hævd paa Landet. Men trods Vanskeligheder af mange Slags arbejdedes der af de hjemvendte med eksempeløs Energi, og de beviste, at den gamle Skrone om, at Jøderne ikke duede til Kropsarbejde hørte hjemme i Fantasiens Verden. Jorden kultiveredes, og Byer rejstes.

Nu lægges alt dette øde. Fra alle Sider vælter Angrebshærene ind over Palæstinans Grænser. Byer tromles flade, og Indbyggerne dræbes. Tel-Aviv bombarderes fra Luften.

Hvor faar disse ægyptiske, arabiske, iranske og syriske Hære deres Vaaben fra?

Det Folk, som lovedes et Fristed — det Folk, som har tømt Lidelsens Bæger til Bunden — det Folk, som Hitlers Forbryderregime blodtappede for Millioner af Medlemmer — det Folk bliver nu mejet ned med Kugler og Bomber.

Et Forræderi uden Lige.

Et Forræderi, ikke alene mod Jøderne, men mod Menneskeheden. — Lad der fra hele den civiliserede Verden lyde et Raab om Standsning af Fjendtlighederne mod Israel.

Oluf Bonn .

Esbjerg

J. ANDERSKOV

Civilingeni r
Esbjerg

H. Thomsen Petersen

Vognmands-og Br ndelsesforretning Borgergade 71 Esbjerg

Tlf. 326 - Grundl. 1901

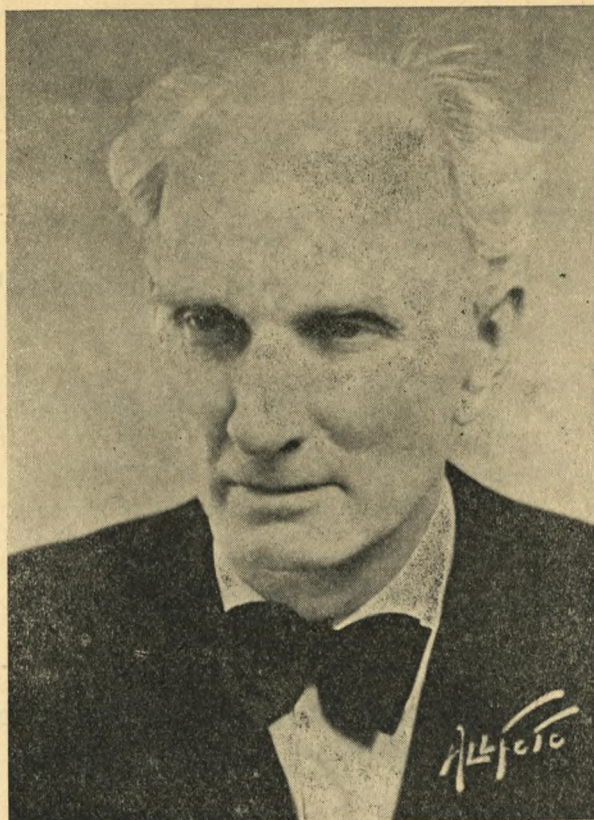
A/S **DANEXIM**
Internationale Transporter
Esbjerg

ESBJERG BANK A/S
ESBJERG

TURE NERMAN:

PARTISAN OG SAMFUND

★

Blandt de ypperste indenfor »Sejerstedtgruppen — den svenske »illoyale« Presses Repræsentanter — staar Ture Nerman. — Hans Ugeblad »Trots allt« blev under Okkupationen kendt og citeret af alle norske og danske Undergrundsblade. Det naaede under Krigens mørkeste Aar et Oplag paa ca. 70.000. Nu er det nede paa omkring en Trediedel, men det fortsætter sin antinazistiske Kamp, og Ture Nermans Motto er stadig »Svensk og Menneske«. Med Betoning paa Menneske. Ture Nerman er en politisk Stridsmand, men han er ogsaa en beaandet Lyriker og Poet, der har ydet straalende Bidrag til Sveriges nyere Digtning. — Men i »Trots allt« har han været Stridsmanden, ogsaa naar han digtede. 10 Gange har Bladet været beslaglagt. 3 Gange har Ture Nerman været anklaget, og i November 1939 idømtes han 3 Maaneders Fængsel for en Artikel, der betegnede Nazismen som Skræk- og Gangster-vælde.

★

I Overgangstiden fra Krig til Fred opstaar der i alle befriede Lande i højere eller mindre Grad et Hjemmefronts-Problem eller Partisan-Problem. Jeg tager her Ordet Partisan — egentlig Francireur, Medlem af irregulære folkelige Tropper — i udvidet Betydning, omfattende alle Kræfter paa Hjemmefronten. Under Trykket, under selve Kampen mod Undertrykkelsen blev Folkets egne sunde Kræfter mobiliseret. Naar Hæren er sat ud af Spillet, naar der ingen Regering har været i Landet, eller naar de Ledende i Landet af en eller anden Grund ikke har kunnet — eller ikke har villet — gøre deres Pligt, da stiger Hverdagens jævne, ukendte Mennesker op fra Folkedybet: en Arbejder, en Bond kvinde, en Student, en Kontorist og danner en Modstandskerne, organiserer Sabotagen, redigerer, trykker og uddeler et underjordisk Blad, hjælper dem, der har maattet gaa under Jorden osv. I Hundred-Tusindvis har disse Hjemmefrontens Partisaner i vid Betydning risikeret og givet Livet for Friheden, for det Folk, de tilhører, for Menneskeligheden. Naar Menneskene nu, idet vi vender tilbage til

„ordnede Forhold“ og til Hverdagen, er desillusionerede og sløve og det hele egentlig synes ret trist, er det disse Partisaner, disse frit og i frieste Mening demokratiske arbejdende Hjemmefronts-Mennesker, der har frelst Troen paa Menneskeligheden. De har vist, at i Nødens Stund kommer Frelsen altid fra Livet selv, og at vi aldrig behøver at tvivle eller fortvivle.

— Krigens holder op, det mere eller mindre heroiske Eventyr er forbi, Hverdagen kommer, man vender, som sagt, tilbage til „ordnede Forhold“, til Kammerater og Omgang ikke blot med nogle udvalgte Kampfæller, men med alle, med de mere sløve, de, som ingen Indsats har gjort, man vender tilbage til et Samfundsliv i normale Former. Hjemmefrontens Folk, de, som gjorde deres Pligt i den tungeste Prøvelsens Stund, har man ikke mere Brug for — ikke mere i den Rolle. Folket i dets mest umiddelbare, mest demokratiske Aktionsform har gjort sin Pligt, Staten, det officielle, er atter Herre. Ledelsen overgaar fra „Hjemmefronten“'s eller „Frihedsbevægelsen“'s Ledelse til Regering, Rigs-

dag, Kommunalbestyrelser, Partibestyrelser osv. De andre, de som ikke øvede Sabotage eller udgav „illegale“ Blade, kommer med i Spillet som noget fuldkommen selvfølgeligt. De udgør jo den store Masse.

Her har vi Partisan-Problemet. Partisanerne vil ikke forsvinde helt. De forlanger ikke Tak, de faar ofte heller ikke mere Tak end de regulære Soldater og Invaliderne. Men een Ting forlanger de — de bedste af dem — de vil ikke se deres Sag blive skudt til Side. Deres Frihedskrav er for dem det vigtigste af alt. De ved, at Demokratiet og Friheden ikke er sikret, og at Nazismen ikke er død. Efter Sejren maa Demokrati og Frihed vindes og forsvares hver Dag.

Skønt Hjemmefront og Udefront har vundet Krigens, eksisterer Hjemmefront-Problemets stadig. Det kompliceres derved, at der blandt Partisanerne findes Elementer, som kun vanskeligt eller slet ikke kan organiseres. Selvfølgelig maa Hjemmefronten ind-organiseres i det stabiliserede Freds-Demokrati. Herved opstaar uundgaeligt nye Opgaver og ny Taktik. Dette former sig som en Tragedie mellem Idealer og Muligheder, en Tragedie, som Partisanerne maa forstaa. Men de andre maa ogsaa forstaa, at her staar et Stykke kæmpende Menneskelighed i Verdensskala og kræver, at store menneskelige Værdier ikke afspises eller skubbes til Side indtil videre.

Der findes Elementer, som er tolt umulige, asociale Elementer, som maaske i selve Kampen har øvet Stordaad, men som ikke under nogen Betingelser passer ind i et ordnet Samfund, Elementer, som gerne vilde fortsætte det herlige, frie Liv uden andre Love end dem, de selv giver. Der er andre, for hvem det hele var et Eventyr, Eventyrere, Vagabondnaturer, der saa hen til en ny Krig. Der er Drømmere, som kan ofre sig selv og andre i blaaøjet Romantik. De tror, at de nu efter Sejren kan drage ind i et Tusind-aarsrige, de skuffes, taber Modet og bliver Pessimister. Der er flere andre Typer, som ikke kan ind-organiseres i det stabiliserede Samfund. De maa vel vende tilbage til det Privatliv, hvorfra de kom. Men vi staar her overfor en Gruppe, som vi maa holde Øje med. Fra dem kan der gro Kverulance og Nynazisme.

Det siger sig selv, at væbnede Partisanstyrker ikke maa forekom-

me eller tolereres i et befriet Demokrati. De maa fuldstændig indordnes i det militære Forsvar eller opløses. Men det kæmpende Demokrati, den aandelige Partisan-Armé maa ikke opløses.

Partisanaanden maa ikke gaa til Grunde

Partisan-Livet har dernæst skabt nogle Værdier, som ikke maa gaa til Grunde. Det har bragt noget mere med sig end Frihedskampens fysiske og psykiske Træning i en fordybet Frihedsfølelse. Vi ser, hvordan Partisanerne har aktiviseret hele det Folk, hvori de fremstod — vi ser dette forbilledligt i Danmark — og der ligger en stor Værdi i en saadan aktiviserende Kraft, i Mennesker og Sind, som kan blive den Kraft. Der er ogsaa under Partisankampen opstaaet et Kammeratskab, en Kammeratskabsfølelse over Partier og Klaser, i den sociale Samfølelses Tegn, noget dybere menneskeligt, noget, som vi bør tage Vare paa, naar vi vender tilbage til Klasseinteresserne og Klassekampene. Klassekampene kommer igen, men gid vi kunde bevare noget af Samhørigheden fra den klasseløse-Partisan-Tid. Det drejer sig ikke om saakaldt Mondisme eller Oxford. Nej, fri Bane for Klassekampen og Verdenshistorien! Men lad os tage Vare paa det gode i de Erfaringer, vi har fra Samarbejdet mellem de bedste fra forskellige sociale og politiske Kredse. Kampen for

de yderste menneskelige Frihedsværdier er ikke noget Parti- eller Klasse-spørgsmaal.

Det bedste i Partisanaanden er Menneskelighed

Jeg tror simpelthen, at det bedste i Partisan-Mentaliteten er det bedste i Menneskeligheden, fordi man i Partisankampen gennemgaar den største Prøve netop som Menneske, som Personlighed. Her kæmper man ikke efter Befaling oppefra i store Masseformationer, her gælder det stadig det personlige Initiativ, personligt Omdømme, personligt Mod. Men her viser ogsaa Evnen sig til Idéliv, her koncentrerer man om det centralt og dybeste menneskelige — som er det personlige. Naturligvis ikke altid bevidst — men det findes der altid som Tendens. Denne Partisan-Mentalitet maa vi ogsaa tage med ind i det normale Samfund.

Under alle store Omvæltninger i Historien møder Idealiteten — i Betydning menneskeligt Idéliv — frem og beder om at maatte være med. En lille Smule opnaar den, men aldrig noget nævneværdigt. Den maa komme igen næste Gang — med samme Resultat.

Overgangen til Genopbyggelsen i et demokratisk Land gaar lettere, naar hele Folket gennem Partiledelserne og anden Ledelse har været aktivt i Kampen, og hvor Folket ejer en høj Kultur, som medfører et fordybet Frihedssyn og menneskelig So-

lidaritetsfølelse. Her flytter af sig selv Partisanaanden med Menneskene ind i Regering, Rigsdag osv. Der opstaaar Vanskeligheder nok alligevel. Det er een Ting at kæmpe sammen med Kammerater og Sjælsfrønder, det er noget helt andet at styre et Samfund med dets Tusinder af vanskelige Problemer, dets Hundred-Tusinder af modstridende Interesser og Viljer. Her staa ogsaa stærke Magter imod: Træthed efter Kampen, almindelig Sløvhed i store Befolkningskredse, et Bureaukrati, som i alle Lande rummer samme umedgørlige Type. Hverdagen selv er ogsaa en stærk Magt, og den har jo en vis Ret.

Der opstaaer ogsaa psykologiske Problemer blandt Menneskene, Intolerance hos Folk, som har været med, og som regner sig for bedre end andre, berettiget Misfornøjelse med, at andre, Ikke-Aktive, har vundet hele Studieaar, som man selv har tabt, har kunnet holde deres Forretning i Gang osv. Ungdommen, som i mange Aar har været unddraget normal Samfunds-Opdragelse, føler sig fremmed overfor Samfundet, rodløs, uden Interesse for det. Det tager sin Tid at komme ind i de gamle Forhold igen, og naar det sker, er man maaske snart tabt for det gamle Kammeratskab. Eller man kan drømme sig fast i det, der var, man kommer aldrig ud af det, man romantiserer Livet paa Basis af de ekstraordinære Forhold.

Esbjerg ny Andelsmejeri

Nygaardsvej 37

J. Lauritzens Kulforretning A/s

Kirkegade 1 - Esbjerg

A/s Esbjerg Teglværk

Vognmand Erik Bang

Skolegade 71 - Esbjerg

Aalborg

Tage Overgaard

Moderne Herre- & Drengekonfektion
Bispensgade — Aalborg

Haderslev

A/s J. D. Koopmanns Svineslagteri

Haderslev

C. HOFMAN Optiker og Uhrmager

Bispensgade 11 - Aalborg
Postkonto Nr. 48105 - Telefon 1329

A/s Nicolai Outzen

Haderslev

Aarhus

1/5 HANS SCHOURUP
JYLLANDS STAAL- & MASKINFORRETNING
Aarhus - Tlf. 7500

CHRISTENSENST & NIELSEN^{A/S}
VESTERGADE 48 . AARHUS
TELF. 3377 (3 Lin.)
SPECIALFORRETNING I BYGNINGSMATERIALER

Schiller's Møbel- og Polstrermøbelfabrik
Tlf. 4861-2726 . Nørrebrogade 6-8 . Aarhus
Kun en gros

Aarhus Papirforretning
CHR. KIELBERG
★
Telefon 1111-1112
Frederiksgade 34-36 . Aarhus

Carl E. Thumand

ELEKTROMEKANISK FABRIK

Graven 18-20 - Tlf. 8080 (2 Linier)

AARHUS

Køb

Kammeraternes Hjælpefonds

MÆRKAT

10 Øre

Det faas i Ark a 25, 50 og 100 Stk.

Benyt Girokonto 780
Kammeraternes Hjælpefond
Ordrup Jagtvej 175, Charlottenlund

OPTAGELSE-BEGÆRING

Undertegnede anmoder om Optagelse i KAMMERATERNES HJÆLPEFOND, Ordrup Jagtvej 175, Charl. Giro 780

Fulde Navn	Fødselsdato, -aar og sted	
Stilling	Adresse	
Tid og Sted for Arrestationen		
Interneret i	fra den	til den
Interneret i	fra den	til den
Interneret i	fra den	til den
Eventuelle illegale Organisationer før Arrestationen		
	den	19
Kontingent 10 Kr., bindende for 5 Aar		

↓ Klip til Bladets Kant

Underskrift

Jul. A. Jørgensen A/S

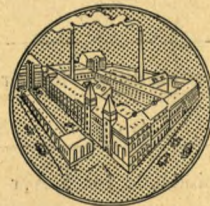
Aarhus

AARHUS STEN & GRUSKOMPAGNI

N. CHR. JENSEN'S

TRIKOTAGEFABRIK

Munkegade 21 - Aarhus

P. CHR. PETERSENS EFTF.

Chocoladefabriken Elvrasminde 4/5

TELEFON 314 - FLERE LINIER